

Laidiens: 10.11.2020., Nr. 218
Oficiālās publikācijas Nr.: 2020/218.10

Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvie noteikumi Nr. 211

Rīgā 2020. gada 3. novembrī

(Finanšu un kapitāla tirgus komisijas padomes
sēdes protokols Nr. 46 7. p.)

Krājaizdevu sabiedrību darbību raksturojošo rādītāju aprēķināšanas normatīvie noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Krājaizdevu sabiedrību likuma
2. panta septīto daļu un 20. panta otro un
trīspadsmito daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. "Krājaizdevu sabiedrību darbību raksturojošo rādītāju aprēķināšanas normatīvie noteikumi" (tālāk tekstā – noteikumi) nosaka Krājaizdevu sabiedrību likumā noteiktās krājaizdevu sabiedrību darbību regulējošās prasības raksturojošo rādītāju aprēķināšanas kārtību, kā arī Finanšu un kapitāla tirgus komisijai (tālāk tekstā – Komisija) uzraudzības vajadzībām nepieciešamo pārskatu par krājaizdevu sabiedrības darbību regulējošo prasību izpildi sagatavošanas un iesniegšanas kārtību.

2. Noteikumi ir saistoši Latvijas Republikā reģistrētajām krājaizdevu sabiedrībām.

II. Kapitāla pietiekamības rādītājs

3. Kapitāla pietiekamības rādītājs ir krājaizdevu sabiedrības pašu kapitāla (starpība starp krājaizdevu sabiedrības aktīviem un saistībām) attiecība pret aktīvu un ārpusbilances posteņu kopsummu.

4. Krājaizdevu sabiedrība sagatavo pārskatu par kapitāla pietiekamības rādītāja aprēķinu atbilstoši šo noteikumu 1. pielikumā noteiktajai veidlapai, ievērojot šādus nosacījumus:

4.1. aktīvus, saistības un ārpusbilances posteņus novērtē atbilstoši Komisijas 2020. gada 1. septembra normatīvo noteikumu Nr. 145 "Krājaizdevu sabiedrību gada pārskata sagatavošanas normatīvie noteikumi" un Komisijas 2020. gada 27. oktobra normatīvo noteikumu Nr. 199 "Krājaizdevu sabiedrību aktīvu un ārpusbilances saistību novērtēšanas normatīvie noteikumi" prasībām;

4.2. aktīvu kopsummu veido Komisijas 2020. gada 1. septembra normatīvo noteikumu Nr. 145 "Krājaizdevu sabiedrību gada pārskata sagatavošanas normatīvie noteikumi" 16.9. punkta postenī norādītā kopsumma;

4.3. saistību kopsummu veido Komisijas 2020. gada 1. septembra normatīvo noteikumu Nr. 145 "Krājaizdevu sabiedrību gada pārskata sagatavošanas normatīvie noteikumi" 17.1.–17.5. punkta posteņos uzrādīto darījumu kopsumma;

4.4. ārpusbilances posteņus veido Komisijas 2020. gada 1. septembra normatīvo noteikumu Nr. 145 "Krājaizdevu sabiedrību gada pārskata sagatavošanas normatīvie noteikumi" 18. punktā norādītie darījumi, kas rada krājaizdevu sabiedrībai kredītrisku.

III. Likviditātes prasības

5. Krājaizdevu sabiedrība izvieto aktīvus tā, lai jebkurā brīdī tiktu nodrošināta tās kreditoru juridiski pamatoto prasību apmierināšana (likviditāte).

6. Lai nodrošinātu likviditāti, krājaizdevu sabiedrība:

6.1. regulāri novērtē un plāno aktīvu un pasīvu termiņstruktūru, aprēķinot likviditātes neto un kopējās pozīcijas saskaņā ar šo noteikumu 7.12. punkta prasībām;

6.2. nosaka limitus likviditātes kopējām pozīcijām kā noteiktu procentu no aktīvu kopsummas vismaz termiņa intervālā līdz 30 dienām un līdz 90 dienām;

6.3. nosaka rīcības plānu iespējamās limitu neievērošanas gadījumā.

7. Krājaizdevu sabiedrība sagatavo aktīvu un pasīvu termiņstruktūras pārskatu atbilstoši šo noteikumu 2. pielikumā noteiktajai veidlapai, ievērojot šādus nosacījumus:

7.1. aktīvus un ārpusbilances saistības, kam izveidoti uzkrājumi, uzrāda atbilstoši to atlikušajai vērtībai;

7.2. aktīvus uzrāda atbilstoši atlikušajam atmaksas vai pārdošanas termiņam, pasīvus un ārpusbilances saistības – atbilstoši atlikušajam izpildes termiņam;

7.3. ārpusbilances saistības uzrāda attiecīgajā termiņu grupā, ja krājaizdevu sabiedrībai ir pamats uzskatīt, ka darījuma partneris pieprasīs to izpildi. Izsniegtos galvojumus vai citas līdzīgas saistības, ar kurām krājaizdevu sabiedrība uzņemas pienākumu atbildēt kreditoriem par biedru parādiem, neiekļauj pārskatā, ja tās nodrošinātas ar šajā krājaizdevu sabiedrībā izvietotu noguldījumu ķīlu;

7.4. aktīvu atlikušo atmaksas vai pārdošanas termiņu nosaka saskaņā ar spēkā esošajā līgumā paredzētajiem atmaksas vai pārdošanas termiņiem, vērtspapīru dzēšanas termiņiem vai akceptētiem paziņojumiem par līdzekļu pirmstermiņa atmaksu. Saistību atlikušos termiņus nosaka saskaņā ar spēkā esošajā līgumā noteiktajiem izpildes termiņiem vai akceptētajiem pieteikumiem par līdzekļu pirmstermiņa saņemšanu;

7.5. aktīvus, kuru atmaksas vai pārdošanas termiņš nav noteikts, uzskata par beztermiņa ieguldījumiem un uzrāda termiņu grupā "no 361 dienas";

7.6. aktīvus vai to daļu, kam samaksas kavējums ir ilgāks par 14 dienām, uzrāda kā nokavētus aktīvus;

7.7. aktīvus vai to daļu, kam samaksas kavējums nepārsniedz 14 dienas, uzrāda kā aktīvus "uz pieprasījumu";

7.8. aktīvus vai to daļu, kas apgrūtināta krājaizdevu sabiedrības saistību nodrošināšanai, t.sk. repo darījumos iesaistītos, uzrāda kā ieķīlātos aktīvus. Saistības, kuru izpilde nodrošināta ar šo aktīvu ķīlu, uzrāda kā aizņēmumu pret aktīvu ķīlu;

7.9. saistības ar nenoteiktu izpildes termiņu un pienākumu tās izpildīt pēc pieprasījuma uzrāda termiņu grupā "uz pieprasījumu";

7.10. noguldījumus, kurus krājaizdevu sabiedrības biedrs ieķīlājis krājaizdevu sabiedrībā, lai saņemtu tajā kredītu, galvojumu vai citu līdzīgu saistību aktu, ar kuru krājaizdevu sabiedrība uzņemas pienākumu atbildēt kreditoriem par biedru parādiem, uzrāda attiecīgajā termiņu grupā atbilstoši atlikušajam ķīlas termiņam;

7.11. saistības par noguldījumiem, kuru atmaksas termiņš ir iestājies, bet krājaizdevu sabiedrības biedrs noguldījumu nav pieprasījis, uzrāda termiņu grupā "uz pieprasījumu";

7.12. likviditātes neto pozīciju aprēķina kā starpību starp aktīviem un pasīviem un ārpusbilances saistībām katrā termiņu grupā un likviditātes kopējo pozīciju – kā starpību starp aktīviem un pasīviem un ārpusbilances saistībām augošā termiņu secībā.

IV. Krājaizdevu sabiedrību riska darījumu ierobežojumi

8. Novērtējot riska darījumus, ar vienu biedru veikto riska darījumu apmēru novērtē kā biedram izsniegto kredītu (t.sk. debeta atlikumu kontos (overdraftu) un finanšu līzingu), citu prasību, galvojumu vai citu līdzīgu saistību aktu, ar kuriem krājaizdevu sabiedrība uzņemas pienākumu atbildēt kreditoriem par biedra parādiem, rezultātā radīto saistību kopsummu. Riska darījuma ar krājaizdevu sabiedrības biedru apmēru palielina par uzkrātajiem procentiem vai citiem līgumā paredzamiem maksājumiem pārskata datumā. Ja krājaizdevu sabiedrība, novērtējot riska darījuma kvalitāti, ir izveidojusi uzkrājumus nedrošam parādam atbilstoši Komisijas 2020. gada 27. oktobra normatīvajos noteikumos Nr. 199 "Krājaizdevu sabiedrību aktīvu un ārpusbilances saistību novērtēšanas normatīvie noteikumi" minētajam, darījuma vērtību samazina par izveidoto uzkrājumu summu.

9. Kopējo riska grupu veido divi vai vairāki krājaizdevu sabiedrības biedri, kuri rada krājaizdevu sabiedrībai kopīgu risku, jo viena biedra finansiālās problēmas var radīt citam vai vairākiem citiem tās biedriem parādu nomaksas grūtības.

10. Personas, kas saistītas ar krājaizdevu sabiedrību, ir krājaizdevu sabiedrības valdes un revīzijas komisijas locekļi, viņu laulātie, vecāki un bērni.

11. Riska darījumu apmēru ar kopējo riska grupu novērtē atbilstoši tās biedru darījumu kopsummai.

12. Krājaizdevu sabiedrība sagatavo lielo riska darījumu pārskatu atbilstoši šo noteikumu 3. pielikumā noteiktajai veidlapai.

13. Krājaizdevu sabiedrība sagatavo ar krājaizdevu sabiedrību saistītām personām izsniegto aizdevumu pārskatu atbilstoši šo noteikumu 4. pielikumā noteiktajai veidlapai, uzrādot ailē "Netiešās saistības" galvojumus, kurus ar krājaizdevu sabiedrību saistīta persona izsniegusi citam krājaizdevu sabiedrības biedram, kas tos izmantojis darījumos ar krājaizdevu sabiedrību.

14. Noteikumu 12. un 13. punktā minētajā pārskatā krājaizdevu sabiedrības biedra vai kopējās riska grupas numuru veido šādi:

14.1. biedram – kā biedra kārtas numuru (bez punkta) attiecīgajā pārskatā;

14.2. katram kopējās riska grupas biedram – katram biedram piešķir vienu un to pašu kārtas numuru (bez punkta) attiecīgajā pārskatā, kas atbilst kopējās riska grupas kārtas numuram pārskatā.

15. Riska darījumu pārskatos par katru krājaizdevu sabiedrības biedru uzrāda šādu informāciju:

15.1. par fizisko personu – vārds, uzvārds, reģistrācijas vietas kods atbilstoši starptautiskajam standartam ISO 3166 "Valstu un to teritoriju nosaukumu kodi: 1. daļa: Valstu kodi" un personas kods vai tam pielīdzināms kods, kas ļauj nepārprotami identificēt attiecīgo personu;

15.2. par pašvaldību, sabiedrisko organizāciju vai arodorganizāciju – reģistrētais organizācijas pilnais nosaukums un tās reģistrācijas numurs Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā.

V. Ārvalstu valūtu pozīciju ierobežojumi

16. Novērtējot atbilstību Krājaizdevu sabiedrību likuma 20. pantā noteiktajiem ārvalstu valūtu pozīciju ierobežojumiem, krājaizdevu sabiedrība ārvalstu valūtu kopējo tīro pozīciju aprēķina divos posmos. Pirmajā posmā tiek aprēķināta katras ārvalstu valūtas tīrā atklātā pozīcija. Otrajā posmā tiek aprēķināta ārvalstu valūtu kopējā tīrā pozīcija.
17. Katras ārvalstu valūtas tīrā atklātā pozīcija tiek aprēķināta kā starpība starp krājaizdevu sabiedrības bilances aktīviem un bilances pasīviem un ārpusbilances saistībām attiecīgajā valūtā. Atklātās ārvalstu valūtas pozīcijas aprēķinā bilances posteņos ieskaita uzkrātos procentus un nepabeigtos norēķinus par valūtas pirkšanas un pārdošanas tagadnes līgumiem (*spot*), ārpusbilances saistībās – saistības par neatsaucamiem galvojumiem vai citiem līdzīgiem saistību aktiem, ar kuriem krājaizdevu sabiedrība uzņemas pienākumu atbildēt kreditoriem par biedru parādiem, ja krājaizdevu sabiedrībai ir pamats uzskatīt, ka darījuma partneris pieprasīs to izpildi, un pastāv iespēja, ka samaksātie līdzekļi nebūs atgūstami. Šīs ārpusbilances saistības atklātās ārvalstu valūtas pozīcijas aprēķinā iekļauj to atlikušajā vērtībā.
18. Katras ārvalstu valūtas tīro atklāto pozīciju pārvērtē *euro* pēc grāmatvedībā izmantojamā ārvalstu valūtas kursa pārskata datumā.
19. Krājaizdevu sabiedrības ārvalstu valūtu kopējā tīrā pozīcija ir atsevišķu ārvalstu valūtu tīro garo pozīciju summas vai tīro īso pozīciju summas lielākā absolūtā vērtība.
20. Krājaizdevu sabiedrība sagatavo katras ārvalstu valūtas tīrās atklātās un ārvalstu valūtu kopējās tīrās pozīcijas aprēķinu un aprēķina to attiecību pret pašu kapitālu atbilstoši šo noteikumu 5. pielikumā noteiktajai veidlapai.

VI. Regulējošo prasību ievērošana

21. Krājaizdevu sabiedrība pastāvīgi ievēro tiesību aktos noteiktās kapitāla pietiekamības un likviditātes prasības, kā arī tiesību aktos noteiktos riska darījumu ierobežojumus un ārvalstu valūtu pozīciju ierobežojumus, kas aprēķināti saskaņā ar šo noteikumu prasībām. Ja izņēmuma gadījumā kapitāla pietiekamības rādītājs vai likviditāte samazinās līdz līmenim, kas ir zemāks par tiesību aktos noteikto minimālo līmeni, vai arī riska darījumu un ārvalstu valūtu pozīciju ierobežojumi tiek pārsniegti, krājaizdevu sabiedrība nekavējoties ziņo par to Komisijai, norādot atbilstošo rādītāju samazinājuma vai pārsnieguma rašanās iemeslus un pievienojot ziņojumam rīcības plānu kapitāla pietiekamības prasības vai likviditātes prasību ievērošanas atjaunošanai, kā arī riska darījumu vai ārvalstu valūtu pozīciju ierobežojumu ievērošanas atjaunošanai, kura izpildes termiņus saskaņo ar Komisiju.

VII. Pārskatu aizpildīšanas un iesniegšanas kārtība

22. Krājaizdevu sabiedrība sagatavo pārskatus atbilstoši šo noteikumu 1.–5. pielikumam par stāvokli pārskata gada 31. martā, 30. jūnijā, 30. septembrī un 31. decembrī un iesniedz Komisijai līdz pārskata periodam sekojošā mēneša 15. datumam.
23. Pārskatus sagatavo un iesniedz saskaņā ar Komisijas normatīvajos noteikumos par elektroniski sagatavoto pārskatu iesniegšanu noteikto kārtību.
24. Krājaizdevu sabiedrības darbību raksturojošo rādītāju aprēķināšanas pārskatos skaitļus uzrāda veselos *euro* vai procentos ar divām zīmēm aiz komata.
25. Ja Komisija konstatē, ka krājaizdevu sabiedrības iesniegtais pārskats sagatavots kļūdaini, par to tiek paziņots pārskata sagatavotājam. Ja Komisija nav norādījusi citu termiņu, laboto pārskatu iesniedz ne vēlāk kā nākamajā darb dienā pēc paziņojuma par kļūdu esamību saņemšanas no Komisijas.